

मराठवाड्यात उपयुक्त पाणीसाठा ५२ टक्क्यावर!

पावसाची प्रतिक्षा मात्र तज्जांकङून मोठ्या पावसाचा अंदाज

संभाजीनगर : मराठवाड्यातील ८७९ लघू, मध्यम, मोठ्या प्रकल्पासह गोदावरी, तेरणा, मांजरा, रेणा नद्यांवरील बंधान्यांमध्ये उपयुक्त पाणी साठा ५२ टक्क्यावर पोहोचला असल्याची माहिती जलसंपदा विभागाकडून देण्यात आली. मराठवाड्यातील ११ मोठ्या प्रकल्पात ६४.१२ टक्के उपयुक्त पाणीसाठा झाला आहे. तर मध्यम ७५ प्रकल्पात ३२.४९ टक्के, लघू ७५१ प्रकल्पात २७.५९ टक्के, गोदावरी नदीवरील १५ बंधान्यांत ४१.७१ टक्के, तर तेरणा, मांजरा, रेणा नद्यांवरील २७ बंधान्यांत सुमारे ४४.१२ टक्के उपयुक्त पाणीसाठा झाला आहे.

मराठवाड्यातील ११ मोठ्या प्रकल्पांपैकी जायकवाढीत ७८ टके, येलदीरीत ६२ टके, सिद्धेश्वरमध्ये ३४ टके, माजलगावमध्ये १३ टके, मांजरामध्ये २५ टके, ऊर्ध्व पैनगंगा ६४ टके, निम्न तेरणा ७० टके, निम्नमनार ५३ टके, विष्णुपुरी ८२ टके, निम्न दुधना ४९ टके, तर सिनाकोळेगाव प्रकल्पात ५२ टके उपयुक्त पाणीसाठा झाला आहे. मध्यम ७५ प्रकल्पांपैकी छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यातील १६ प्रकल्पांत १८ टके, जालनामधील

७ प्रकल्पांत १७ टके, बीडमधील १६ प्रकल्पांत
 ५३ टके, लातूर मधील ८ प्रकल्पांत १६ टके,
 धाराशिवमधील १७ प्रकल्पांत ४३ टके, नांदेंमधील
 ९ प्रकल्पांत ४१ टके, परभणीतील २ प्रकल्पांत
 २८ टके उपयुक्त पाणीसाठा झाला आहे
 मराठवाडच्यातील ७५१ लघू प्रकल्पांपैकी

संभाजीनगरमधील १८ प्रकल्पांत १४ टक्के
जालनामधील ५७ प्रकल्पांत १७ टक्के, बीडमध्ये
१२६ प्रकल्पांत ३३ टक्के, लातूरमधील १३५
प्रकल्पांत २१ टक्के, धाराशिवमधील २०६ प्रकल्पांत
४० टक्के, नांदेडमधील ८० प्रकल्पांत ३७ टक्के,
परभणीतील २२ प्रकल्पांत १८ टक्के, त

इंगन फ्रूटची लागवड करा अन मिळवा मोठा नफा

सध्या भारतात ३,००० हेक्टर क्षेत्रात डॅगन
फ्रूटची लागवड केली जाते. त्याचे क्षेत्र वाढवून
५०,००० हेक्टर करण्याचे उद्दिष्ट सरकारने ठेवले
आहे. उत्तर प्रदेश, बिहार, महाराष्ट्र, गुजरात,
कर्नाटक, ओडिशा आणि इतर अनेक राज्यांमध्ये
या फळाची लागवड केली जात असून
शेतकऱ्यांना मोठा नफा मिळत आहे. डॅगन फ्रूट
कापून आणि थेट बियाणासून रोपे तयार करून^१
वाढवता येते. बियाणांपासून झाडे उगवल्यास,
शेतकऱ्यांना फळांसाठी बराच वेळ प्रतीक्षा करावी
लागू शकते. त्यामुळे कलमांपासून रोपे तयार
करून व्यावसायिक पद्धतीने लागवड करावी,
ज्यामुळे फळे लवकर येतील आणि शेतकऱ्यांना
उत्पन्नी ही मिळत राहील.

लागवडीचो पद्धत : ड्रॅगन फ्रूट काटण्यापासून रोपे तयार करण्यासाठी, कलमांची लांबी २० सेमी ठेवा आणि प्रथम कुंडीत लावा. कुंडी कोरडे शेण, वालुकामय माती आणि वाळूने भरा आणि सावलीच्या जागी ठेवा. कोरडे शेण, वालुकामय माती आणि वाळू यांचे प्रमाण अनुक्रमे १:१:२ ठेवा. ड्रॅगन फ्रूट हे उष्ण हवामानात घेतले जाणारे पीक आहे, ज्यासाठी किमान ५० सें.मी. पर्जन्यामान असलेले क्षेत्र आवश्यक आहे. कमी किमतीत विकली जाते. २. ड्रॅगन फ्रूटच्या लाल-गुलाबी जातीचे फळ आतमु गुलाबी रंगाचे असते. हे चवीला खूपच चांगले आहे आणि पांढऱ्या जातीपेक्षा महाग विकले जाते. ३. ड्रॅगन फ्रूटच्या पिवळ्या जातीमध्ये, जेव्हा झाडांना फळे येतात तेव्हा त्यांचा रंग बाहेरून पिवळा असतो. त्याच बेळी, आतील लगदा पांढरा आहे. दोन्ही प्रकारांपेक्षा ते चवीला चांगले असून दोन्हीपेक्षा जास्त किमतीत विकले जाते.

पुंगनूर गाय ही मुख्यतः आंध्र प्रदेशमधील चित्तूर जिल्ह्यात आढळते. या गायीचे वैशिष्ट्ये म्हणजे ही गाय केवळ पाच किलो चाच्यासह दररोज तीन लिटर दूध देप्यास सक्षम आहे. अशा परिस्थितीत जगातील सर्वात लहान गाय म्हणून पुंगनूर गायची ओळख आहे.

भारतात गायीच्या अनेक उत्कृष्ट जाती आढळतात. देशात आहे, जेणेकरून होण्यापासून वाच गाय ही मुख्यतः चित्तूर जिल्ह्यात आहे. या गायीचे वैशिष्ट्ये गाय केवळ पाच दूधरोज तीन लिटर दूध देप्यास सक्षम आहे. अशा परिस्थितीत जगातील सर्वात लहान गाय म्हणून पुंगनूर गायची ओळख आहे.

गायींच्या काही जाती आहेत ज्या हव्हूहव्हू नामशेष होत आहेत. गायींच्या नामशेष होणाऱ्या जारीमध्ये पुंगनूर गाय आहे. ही गाय जगातील सर्वांत लहान गायांपैकी एक आहे. गायीची ही उत्कृष्ट जात दक्षिण भारतात विकसित करण्यात आली आहे. ही गाय नामशेष झाल्यामुळे आंध्र प्रदेशात मोठ्या प्रमाणावर तिच्या संवर्धनावर काम केले जात

आहे.

पुंगनूर सर्वच : पुंगनूर गायीची कुत्राएवढी असते. म्हणजेच अ असते. पशुपाल पाळणे खूप सोपेच चारा जास्त प्रमाण ती एका दिवसात खाते आणि तीन

A close-up photograph of a white horse's head and neck. The horse is wearing a black leather halter and a red lead rope. A yellow tape measure is wrapped around its neck, positioned just behind the halter. The horse is standing on a dark, textured surface, possibly straw or dirt.

रुफ टॉप वॉटर हार्वेसिंग प्रणाली : व्यवस्थापन आणि देखभाल

शहीकरण आणि त्यातील पूर ही काही नवीन संकल्पना नाही. महाराष्ट्रामध्ये सन २००५ मध्ये आलेला पूर, चेरऱ्डी मध्ये २०१५, पुणे व बैंगलोर मध्ये २०१९ ला असे अनेक पुर मोठ्या शहरांमध्ये दिसून येत आहेत. याला कारणीभूत म्हणजे वाढत्या शहीकरणाबोरोबर त्यातील ड्रेनेजची असलेली असुविधा आणि अयोग्य पाणी व्यवस्थापन. पाऊस पडल्यानंतर पाण्याला वाहून जाण्यासाठी वाट योग्य नसेल तर ते स्स्त्यावर येऊन साठायला लागतो. हल्लूहल्लू मग तो मोठ्या पुराचे रूप धारण करते. ही अवस्था शहराकडील तर काही गावे पाण्यापासून वंचित आहेत पाण्याची असलेल्या कमतरतेमुळे दैर्घ्यदिन जीवनावर त्याचा परिणाम होऊ लागला आहे. याला पाण्याचे असलेले अव्यवस्थापन हे तितकेच कारणीभूत आहे. या सर्वांना आला घालण्यासाठी एक लक्ष्यवेधी उपाय म्हणजे रेन वॉटर हार्वेस्टिंग. या तंत्रज्ञानामुळे आपल्याला पावसाच्या पाण्याचे योग्य व्यवस्थापन करता येते. पावसाचे पाणी वेगवेगळ्या पद्धतीने मार्गाने साठवता येते.

छतावरील पाणी साठवणूक पद्धत : या मध्ये छतावर पडणाऱ्या पाण्याला एकत्र करून जमिनीमध्ये भूजल पुनर्भरणासाठी सोडता येते किंवा स्टोरेज टाकीमध्ये साठवून ते पुढील काळासाठी वापरता येऊ शकते.

भूजलाचा स्थर नियत्रित करण : शहरात येणाऱ्या पुराच्या पाण्याची तीव्रता व वारंवारिता कमी करण्यासाठी मदत होते. दुष्काळात पाण्याची उपलब्धता होण्यास मदत होते. भूजलातील पाण्याची पातळी व गुणवत्ता सुधारता येते. जल प्रदूषण रोखण्यास मदत होते. पाण्याची होत

असलेली कमी पूर्ण करता येते. पावसाळ्या
गटार व नाले ब्लॉक होऊन पूर्ये येऊ नये यार्का
छत : घराचे छत हे बैंगवेगळ्या प्रकृती
असते. त्यामध्ये प्रामुख्याने जीआय, , सिंह
पत्रे, कौलारू तसेच मातीचे छत इत्यात
समावेश असतो. छतासाठी वापरण्यात येण्या
साहित्यानुसार छतावरील पाण्याची उपलब्ध
कमी जास्त होते. छतावरील पावसाळ्या पाण्याची
संकलन करण्याकरता छत बिनविषारी पदार्थांपासून
बनविलेले असावे. त्याला वॉटरप्रूफिंग केले
असावे.

दिन विशेष

- महत्वाच्या घटना**

  - १७६१ : माधवराव बळाळ भट ऊर्फ 'थोरले' माधवराव हे मराठा साम्राज्यातील ४ थे पेशवे बनले.
  - १८६६ : आयर्लंडच्या व्हॅलेशिया द्वीपापासून कॅनडातील ट्रिनिटी बेपर्यंत समुद्राखालील तार घालण्याचे काम पूर्ण. सुरोप अमेरिकेच्या दरम्यान तारसंदेश पाठवणे शक्य झाले.
  - १८९० : डच चित्रकार व्हिन्सेंट व्हॅन गॉगने स्वतःवर गोळी झाडुन घेतली. दोन दिवसांनी त्याचे निधन झाले.
  - १८९७ : बाल गंगाधर टिळक यांना पहिल्यांदा कैद करण्यात आलं.
  - १९२१ : रक्तातील साखरेवर 'इन्सुलिन' या संप्रेरकाचे नियंत्रण असते असे टोरांटो विद्यापीठातील सर फ्रेडिक बॅटिंग आणि चार्ल्स बेस्ट यांनी सिद्ध केले. तसेच त्यांनी 'इन्सुलिन' शुद्ध स्वरूपात विभक्त करण्यात यश मिळवले.
  - १९४० : अॅनिमेट स्टार्ट फिल्म ए जंगली हे अर मधून बगस बनी हे पाप्र प्रकाशित झाले.
  - १९४९ : पहिल्या प्रवासी जेट विमान, डी हॅविललॅंड कॉमेटचे पहिले उड्डाण.
  - १९५५ : दोस्त राष्ट्रांनी ऑस्ट्रियातुन आपले सैन्य काढुन घेतले.
  - १९८३ : कोलंबो येथील वेलिकाडा तुरंगात सिंहली कैद्यांनी १८ तामिळ राजकीय कैद्यांची हत्या केली.
  - १९८७ : पुरातत्व विभागाच्या संशोधकांना टायर्टेनिक जहाजाचा मलबा सापडला.
  - १९९७ : तामिळनाडुचे मुख्यमंत्री आणि द्रमुकचे अध्यक्ष एम. करुणानिधी यांची सलग सातव्यांदा पक्षाच्या अध्यक्षपदी निवड झाली. हा एक विक्रम आहे.
  - १९९९ : द्रवखनिज तेलवायूचा वाहनांसाठी इंधन म्हणून वापर करण्याचा प्रस्ताव पेट्रोलिअम मंत्रालयाने मंजूर केला.
  - २००१ : सार्वजनिक ठिकाणे, शासकीय इमारती, सार्वजनिक वाहने या ठिकाणी सिगारेट, तंबाखू, गुटखा सेवनावर व थुकण्यावर तसेच या वस्तूंची सार्वजनिक ठिकाणी जाहिरात करण्यावर बंदी घालण्याचा महाराष्ट्र मंत्रीमंडळाचा निर्णय लंडन येथे ३० व्या येथे ऑलिम्पिक स्पर्धाना सुरुवात झाली.
  - २०१२ :

जन्मदिवस | जयंती | वाढदिवस

- १६७७ : योहन बर्नोली स्विस गणितज्ञ (मृत्यु: १ जानेवारी १७४८)

१७२४ : राजस्थान मधील मेवाड प्रांताचे शासक महाराणा प्रतापसिंह द्वितीय यांचा जन्मदिन.

१८९९ : ऑस्ट्रेलियन क्रिकेट खेळाडू पर्सी हॉर्नी ब्रूक यांचा जन्म.

१९११ : डॉ. पांडुरंग वासुदेव तथा पां. वा. सुखातमे आंतरराष्ट्रीय कीर्तीचे संख्याशास्त्रज्ञ व आहारतज्ञ, पद्मभूषण (१९७१) (मृत्यु: २८ जानेवारी १९९७)

१९१३ : भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीच्या कार्यकर्त्या कल्पना दत यांचा जन्मदिन.

१९१५ : ऑस्ट्रेलियन क्रिकेट खेळाडू जॅक आयब्हरसन यांचा जन्म.

१९४० : भारतीय वंशीय अमेरिकन लेखिका व कांदंबरीकार भारती मुखर्जी यांचा जन्मदिन.

१९५० : ग्रामी पुरस्कार सन्मानित उत्कृष्ट हिंदुस्थानी शास्त्रीय संगीत वीणा वादक व्ही. एम. भट्ट यांचा जन्मदिन.

१९५४ : भारतीय वकील आणि राजकारणी जी.एस. बाली यांचा जन्म.

१९५५ : अॅलन बॉर्डर ऑस्ट्रेलियन क्रिकेटपटू

१९६३ : पाकिस्तानी क्रिकेट खेळाडू नवेद अंजुम यांचा जन्म.

१९६७ : भारतीय अभिनेते, दिग्दर्शक, आणि पटकथालेखक राहुल बोस यांचा जन्म.

१९६९ : दक्षिण आफ्रिका क्रिकेट संघातील माझी क्रिकेटपटू व मुंबई इंडियन संघाचे प्रशिक्षक जोंटी रोडेस यांचा जन्मदिन.

१९८३ : भारतीय फुटबॉल खेळाडू सॉकर वेल्हो यांचा जन्म.

१९९० : भारतीय हिंदी चिरप्रत अभिनेत्री कृती सॅनॉन यांचा जन्मदिन.

मृत्यु । पुण्यतिथी । स्मृतिदिन

- १८४४ :** जॉन डाल्टन इंगिलिश भौतिक व रसायनशास्त्रज्ञ
(जन्म: ६ सप्टेंबर १७६६)

१८९५ : उस्ताद बंदे अली खाँ बीनकार, किराणा घराण्याचे प्रवर्तक, सूक्ष्म स्वरांचे भान असणारे व मधुर वादन करणारे असा त्यांचा लौकिक होता. पुण्यात नव्या पुलाजवळील दर्याच्या परिसरात उस्ताद बंदे अली खाँ यांची कबर आहे.

(जन्म:)

१९३५ : डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या पत्नी रमाबाई आंबेडकर यांचे निधन.

१९७५ : अं. र. ऊर्फ मामासाहेब देवगिरीकर गांधीवादी नेते, खासदार. भारतीय राज्यघटनेचे मराठीत भाषांतर करून २६ जानेवारी १९५० रोजीचे ते वाचकांच्या हातात देण्याचे काम त्यांनी केले. (जन्म:)

१९८० : मोहम्मद रझा पेहलवी इराण देशाचे शेवटचे शासक व शाह ऑफ इराण म्हणून प्रसिद्ध
(जन्म: २६ आक्टोबर १९१९)

१९९२ : अमजद खान हिन्दी चित्रपटसृष्टीतील नावाजलेले खलनायक (जन्म: १२ नोव्हेंबर १९४० गङ्गनी, अफगाणिस्तान)

१९९७ : बळवंत लक्ष्मण वष्ट हिंदुत्ववादी कार्यकर्ते

२००२ : कृष्णकांत भारताचे १० वे उपराष्ट्रपती
(जन्म: २८ फेब्रुवारी १९२७)

२००७ : वामन दत्तात्रय पटवर्धन स्फोटेके व शस्त्रास्त्र तज्ज्ञ
(जन्म: ३० जानेवारी १९१७)

२०१५ : भारताचे ११ वे राष्ट्रपती ए. पी. जे. अब्दुल कलाम यांचे निधन. (जन्म: १५ ऑक्टोबर १९३१). भारतीय सर्वोत्कृष्ट पुरस्कार भारतरत्न, तसंच, पद्मभूषण व पद्म विभूषण पुरस्कार सन्मानित “मिसाईल मॅन” म्हणून प्रसिद्ध भारतीय वैज्ञानिक व मार्जी भारतीय राष्ट्रपती

